

De man van Babylon

Ria Anyca

De man van Babylon

roman

Witsand Uitgevers

*Noot vooraf: de woorden die gevolgd worden door een * in de tekst zijn opgenomen in de verklarende woordenlijst op pagina 182.*

PROLOOG

Libanon – West-Beiroet – Israëlish hoofdkwartier

Avenue Camille Chamoun – 16 september 1982

16:00 uur

Vanaf de vensterbank op de vierde verdieping heeft hij een goed zicht op de wirwar van steegjes in de kampen. Aan de westkant nemen legertanks en half-tracks de laatste posities in. Lager gelegen sluiten de falangisten* de toegangswegen tot Sabra en Shatila hermetisch af. Hij gooit een halfopgerookte sigaret naar beneden en steekt een nieuwe op.

Bashir. Zijn hart krimpt ineen. Hoeveel leed kan zijn volk nog dragen? De moord op de nieuwe vader van hun natie is er te veel aan. 'Je wordt gewroken,' murmelt hij terwijl hij een zoen drukt op het medaillon met Bashirs afbeelding. Een dik jaar geleden bengelde aan een gelijkaardig lederen touwtje een ander medaillon. Zij draagt het nu. Hij schudt het hoofd, inhaleert diep, gooit het peukje weg en steekt de zoveelste sigaret op.

De rook zoekt zich een weg tot in zijn longen. Hij concentreert zich op de wolkjes die hij uitblaast. Alleen zijn ademhaling voelt hij. Zijn woede zit ingekapseld. Nog één keer mag de orkaan uit zijn lichaam breken. In de chaos zal de broeihaard van Palestijnse terroristen verdrinken. Hij zal de tweepotige beesten definitief van deze wereldbol wegvegen. Ze zullen boeten voor iedere misdaad die de moslims tegen zijn volk hebben gepleegd.

Hij kijkt op zijn Bashirpolshorloge. Nog twee uur te gaan. Hij scheurt een nieuw pakje sigaretten open.

Op de vijfde verdieping, weet hij, overlegt Hobeika met de Israëli's. Vanuit hun controlepost zullen ze de gebeurtenissen nauwlettend opvolgen. Pas een drietal maanden geleden heeft hij Hobeika voor het eerst ontmoet, in Tel Aviv. De Mossad stelde hem voor als de man die de Special Force bij eventuele interventies zou kunnen leiden.

Hobeika komt de trappen af en stapt zijn kamer binnen. 'Het is tijd.'

Loom staat hij op. Achter die loomheid schuilen de kracht en lenigheid van een leeuw.

'Is alles duidelijk? Je bent alleen mij, jouw directe overste, verantwoording verschuldigd. Je houdt rechtstreeks contact met mij. Roei de terroristen uit! En trek een kogelvrij vest aan.'

Hij schudt het hoofd. 'Onnodig. De milities dragen ook geen kogelvrij vest.'

'Je weet wat je te doen staat. Ruim de boel op.'

West-Beiroet – Shatila

18:00 uur

Een onaardse stilte houdt het kamp in haar greep. Het lijkt alsof elk levend wezen zijn adem inhoudt. Hij kijkt op zijn horloge en telt de seconden af. Klokslag zes. Een immense donderslag. De Israëli's zijn zo efficiënt. Vanuit alle hoeken bestookt artillerievuur het kamp. Uit de gebouwen slaan vlammen. Hij steekt een laatste sigaret op, inhaleert lang,

gooit het peukje op de grond. Hij kijkt zijn mannen aan. Ze dragen een uniform, een paar geweren, messen, bijlen... Door hun ongedisciplineerde en eigengereide gedrag worden deze *young men* uit de Forces Libanaises geweerd. Hij hoeft hen alleen op het juiste moment los te laten.

De beschieting gaat langer door dan hij had verwacht. Nog een sigaret, de allerlaatste. Het artillerievuur verstilt. Gedempte schreeuwen worden luider. Ontploffingen. Gasflessen misschien. Kruiddampen vervagen, stofwolken dwarrelen neer. In de verte dagen ominieuze silhouetten op. De radio kraakt. Het bevel. Hij steekt zijn arm in de lucht. Ze trekken de hoofdstraat binnen.

Als mieren lopen de Palestijnen alle kanten uit. Verwarde en verwrongen gezichten staren hen aan. Zijn bloedhonden ruiken hun angst. Ze gaan erachteraan. Kogels vliegen in het rond. Bijlen hakken. Hij legt zijn geweer aan en hoort hoe de trekker wordt overgehaald. Iemand valt, en nog iemand valt. Hij observeert. Geen kakkerlak staat nog overeind. Hij groepeert zijn mannen. Systematisch kammen ze de buurt uit. Een woning zonder buitenmuur. Afgebladderde blauwe verf. Uit kapotte kookpotten stromen de groenten. Op de grond ligt een vrouw, een mes stevig in de handen geklemd. Haar gezicht staat verbeterd. De blik van een strijder. Hij legt aan. Haar lichaam spant zich op als een veer en wordt dan slap. Een beekje bloed vloeit.

Op straat liggen tientallen lijken. Kogelwonden en wonden van artilleriescherven. Een hoofd keurig gescheiden van een romp. Vanuit een steegje duikt een jongen met een raketwerper op. Zijn mannen maaien hem neer. Behoedzaam marcheren ze verder. Een zoevend geluid. De man naast hem valt neer. Hij rochelt een laatste keer.

‘De schutter zit in dat huis!’ schreeuwt een militant.

‘Haal hem eruit.’

Mannen omsingelen het huis, dringen binnen. Er vallen schoten. Een twintigtal vrouwen, jonge jongens en kinderen wordt naar buiten gedreven.

‘Wat moet er met de burgers gebeuren?’

‘Ruim de boel op,’ commandeert hij een tiental mannen. Hoge jongensstemmen schreeuwen het uit wanneer het mes in hun kruis ploft. Begerige mannenlijven duwen gillende vrouwen tegen de grond. Rokken scheuren. Onverschillig stapt hij door.

Drommen mensen ontvluchten hun huizen, de steegjes in. De militie blokkeert de doorgang. Vluchten kan niet meer. Zoals vliegen die getroffen worden door een wolk insecticiden vallen ze neer. In hun scheefgetrokken gezichten staat angst gebeiteld. Een oude man ontsnapt. Een militant haalt hem in, dwingt hem op de knieën. De ouderling trilt, zijn spieren weigeren dienst. De militant schiet hem in de knieën, in de buik. Hij grijnst en schiet hem dan in het hoofd. Vijf mensen tegen een muur. Vijf schoten. Vijf lichamen. En de militie marcheert verder.

West-Beiroet – Shatila

24:00 uur

De nacht slaat zijn donkere vleugels uit over Shatila. Een bedrieglijke rust sust de kampbewoners. Zijn mannen leunen tegen de muren van half afgebroken woninkjes. ‘De buitenste rand is gezuiverd. Eén soldaat verloren, driehonderdtal doden, enkele burgerslachtoffers,’ rapporteert hij. ‘We zijn klaar voor de volgende fase. Tegen morgenochtend zes uur sluiten we aan bij de schoonmaakploeg van Sabra.’

Israëli's zorgen voor de bevoorrading. De labels op de geopende blikken cornedbeef verraden de identiteit van het land van herkomst. 'US' staat erop. Er borrelt koffie in grote kannen. Eieren liggen te bakken in de pannen van hun vroegere eigenaars. De mannen dorsten naar bloed. Ze laven zich aan whisky. De zoete geur van hasjiesj verdringt de lijken-geur. Ook hij rookt een paar jointjes, goede joints, stuff uit de Bekaavallei. Grommende geluiden kondigen de komst van bulldozers aan. Ze bouwen piramides. Uit de hoeken steken voeten, handen en hoofden naar buiten. Ze vormen één vuilnishoop met de lege whiskyflessen en blikken.

Hij geeft het sein. De mannen stoppen de overgebleven halfvolle en volle whiskyflessen in hun zakken. Ze marcheren door een straat van vernietiging en dood recht naar het hart van Shatila. Israëlische lichtpijlen scheuren het duister aan stukken. 'We gaan door tot het ochtendgluren,' zegt hij nog.

België – Gent

24 mei 2006

‘Ma, ik moet het nu weten.’ Noor slaat de deur achter zich dicht. Geschrokken springt Alizée op.

‘Hé, hé, kalmpjes aan.’ Met een zucht zakt ze terug in haar bureaustoel.

‘Ma, ik wil nu, voor eens en voor altijd, weten wie hij is. Welke gegevens heb je over hem? Ik wil alles weten.’

‘Schatje, niet nu.’

‘Wél nu. Ik wil hem vinden.’

‘Schatje, nu heb ik even echt geen tijd. Ik werk tegen een deadline aan. En we hebben er al honderd keer over gepraat.’

‘Deadline, deadline, is een deadline belangrijker dan je eigen dochter?’

‘Liefje, de rekeningen moeten nu eenmaal betaald worden.’

‘Met een man in huis zou jij maar voor de helft van de rekeningen moeten opdraaien.’

‘Noor! Hou er nu over op!’

Ach, fuck!

De bureaudeur knalt dicht. Alizée komt overeind en ziet door het raam hoe haar dochter het huis uit loopt. Ze stuurt haar een sms’je. Er volgt geen antwoord.

‘We moeten praten.’

Alizée laat de wijn walsen in haar glas. ‘Ja, dat moeten we. Wil je een glas wijn?’

Noor haalt diep adem. ‘Het wordt geen gezellig onderonsje. Ik wil antwoorden.’

‘Schenk jezelf iets uit en ga zitten.’

‘Hoor je me niet? Geen uitvluchten. Ik wil de waarheid.’

‘Ik hoor je maar al te goed. Wil je dat ik het nog eens zeg? Hij was de knapste man, de meest volmaakte man die ik ooit heb gezien. Je hebt zijn schoonheid geërfd.’

‘Of heb ik die van jou?’

‘Ik was maar heel gewoontjes naast hem. We noemden hem Apollo.’

‘We?’

‘Ania en ik. We ontmoetten hem in Athene, maar dat wist je al. Ik wil je meer antwoorden geven, maar ik heb er geen.’

Noor haalt geagiteerd adem.

‘Nee, Noor, nu moet jij luisteren! Ik heb je al gezegd dat ik niets nieuws kan vertellen. Sinds je het hebt uitgemaakt met je vriend...’

‘Gert-Jan heeft hier niets mee te maken. Ik wil mijn vader vinden.’

‘Sinds het uit is met je lief, ben je geobsedeerd door je vader.’

‘Geobsedeerd? Geobsedeerd? Waarom denk je dat het uit is? Ik heb verlatingsangst. Ik kon het maar beter uitmaken voor hij mij liet zitten.’

‘Komaan, verlatingsangst. Ik ben er toch altijd geweest voor jou. We hadden het toch altijd goed zo, samen, wij tweetjes.’

‘Dat zeg je goed: jij en ik. Voor de rest heb ik geen familie, zelfs geen grootouders!’

‘Grootouders?! Geloof me, dat is echt geen gemis. Trou-

wens, je hebt tante Ania en haar ouders behandelden je als hun kleinkind.'

'Ania is niet eens een echte tante. Ze is jouw vriendin. En haar ouders? Toen Ania zelf kinderen had, vergaten ze me maar al te vlug.'

'Je overdrijft. Als ik hen niet had gehad, dan...'

'Wat dan? Dan was ik er niet eens geweest?'

De wonde in Alizées hart bloedt als een fontein. Ze zou zo graag ieder woord, ieder detail wissen, maar ze staan gegrift in het vergeethoekje van haar hart en af en toe gaat de deur ongevraagd open. Wezenloos staart ze voor zich uit. Tranen wellen op. 'Jou weggeven of een a...' Ze krijgt het woord niet over haar lippen. 'Een abortus,' herneemt ze. 'Ik heb het nooit overwogen.'

'Ma, dat bedoel ik niet.' Noor grijpt haar moeders handen vast.

'Dat weet ik.'

'Ik wil je geen pijn doen. Het is alleen...'

'Ik weet dat je me geen pijn wilt doen.'

'Je was een goede moeder, maar je moet begrijpen...'

'Ik begrijp je wel, maar jij begrijpt mij niet...'

'Alsjeblieft, ma, niet huilen.'

Alizées ogen prikken. Ze slikt een brok weg. De laatste dagen en weken bleef Noor doordrammen. Ze heeft geen antwoorden op haar vragen, maar Noor wil dat maar niet geloven. Erger: ze rijt de oude wonden open, keer op keer.

'Jouw grootouders, mijn ouders waren er helemaal niet mee opgezet dat ik zwanger was toen ik thuiskwam.'

'Dat weet ik toch. Waarom zou je er anders alleen voor hebben gestaan?'

'Ik heb je alleen verteld dat ze voor mijn vaders werk naar het buitenland trokken en het contact daarna verwaarloosden. Dat is wel waar, maar tegelijk wilden ze niets meer met

mij te maken hebben. En ook niet met jou.'

'Dat weet ik toch. Ze belden nooit, stuurden geen kaartje met mijn verjaardag en nooit eens een uitnodiging.'

'Jij hebt een moeder. Ik heb niet eens een moeder of een vader gehad. Ik groeide op in een huis waar twee mensen elkaar occasioneel ontmoetten. En er stond toevallig nog een kind in hun trouwboek ingeschreven. Ik heb de kunst van het onzichtbaar zijn beoefend.'